

ΤΟ ΒΗΜΑ

Η επιστημονική έρευνα στην Ελλάδα

Στέλλα Πριόβολου

11.09.2026

09:14

Ενώ οι έλληνες επιστήμονες διαπρέπουν παγκοσμίως, εκείνοι που καταθέτουν προτάσεις έχοντας ως βάση ελληνικά ερευνητικά κέντρα, κερδίζουν ελάχιστες θέσεις έναντι των άλλων ευρωπαϊκών χωρών

Διάβασα στο «Βήμα» ότι έγινε έντονη συζήτηση στα κοινωνικά δίκτυα σχετικά με το επεισόδιο των υποτροφιών του ΙΚΥ, για την προκήρυξη, δηλαδή, υποτροφιών εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, που επικρίθηκε έντονα ως «χαμένη ευκαιρία».

Είχα την τιμή να υπηρετήσω το ΙΚΥ ως αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και είχα εντυπωσιαστεί από το επίπεδο των υποτρόφων, που κυριολεκτικά διέπρεπαν στο εξωτερικό. Είχαμε, μάλιστα, την πρωτοβουλία, επί πρωθυπουργίας Γιώργου Παπανδρέου, να προκηρύξουμε υποτροφίες για μεταδιδακτορική έρευνα, που θα ενίσχυε οικονομικά τους νέους διδάκτορες και θα προωθούσε συγχρόνως την έρευνα. Συνεργαστήκαμε, εξάλλου, με το Ίδρυμα Ωνάση, προκειμένου να μη συμπίπτουν τα γνωστικά αντικείμενα των υποτροφιών. Δεν υπάρχει, ομολογώ, μεγαλύτερη ικανοποίηση για έναν δάσκαλο, να βλέπει νέους ικανούς επιστήμονες να εξελίσσονται και να προωθούν με επιτυχία την έρευνα στην Ελλάδα και αυτό αποτελεί μεγίστη ικανοποίηση για τους καθηγητές που απαρτίζουν τα εκάστοτε διοικητικά συμβούλια του Ιδρύματος.

Πόσα άρθρα δεν έχουν γραφεί για το φαινόμενο στη χώρα μας, να μην προωθείται, όπως αρμόζει, η έρευνα και δεν μπορώ να διανοηθώ πώς επικράτησε σήμερα η αντίληψη ότι οι υποτροφίες εκπόνησης διδακτορικής διατριβής αποτελούν «χαμένη ευκαιρία». Η απόφαση του ΙΚΥ ήταν απόλυτα σωστή και αναγκαία και διαχρονικά το ίδρυμα αυτό υποστηρίζει τους νέους επιστήμονες, για να συνεχίσουν τις μεταπτυχιακές σπουδές τους και να ενισχύσουν την επιστημονική έρευνα, που μειονεκτεί έναντι των άλλων ευρωπαϊκών χωρών στην πατρίδα μας.

Είναι γεγονός ότι επανειλημμένα, πανεπιστημιακοί καθηγητές, υπεράνω πολιτικής τοποθέτησης, έχουν διαμαρτυρηθεί για την αδιαφορία της πολιτείας σχετικά με την έρευνα και η συμβολή του ΙΚΥ, με τις περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες που έχει, είναι σημαντική. Οι προσπάθειες, εξάλλου, που γίνονται για την επιστροφή ελλήνων επιστημόνων στην πατρίδα τους, δεν μπορεί να επιτύχει χωρίς τη στήριξη των ερευνητικών κέντρων και οι ίδιοι οι επιστήμονες που επιστρέφουν απογοητευμένοι, θα θελήσουν να αναζητήσουν και πάλι την τύχη τους στο εξωτερικό, όπου και επιβραβεύονται τα προσόντα τους. Ενώ οι έλληνες επιστήμονες διαπρέπουν παγκοσμίως, εκείνοι που καταθέτουν προτάσεις έχοντας ως βάση ελληνικά ερευνητικά κέντρα, κερδίζουν ελάχιστες θέσεις έναντι των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Με αυτά τα δεδομένα, δικαιολογείται και το θλιβερό για τη χώρα μας αποτέλεσμα των πρόσφατων χρηματοδοτήσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας για νέους ερευνητές, όπου η Ελλάδα εξασφάλισε μόλις μία επιχορήγηση μέσω του ΕΚΠΑ, όταν άλλες χώρες εξασφάλισαν σημαντικό αριθμό.

Μας αξίζει μια τέτοια θέση; Δε νομίζω! Ας γίνει επιτέλους μια σοβαρή συζήτηση για την επιστημονική έρευνα στην Ελλάδα.

** Η κυρία Στέλλα Πριόβολου είναι ομότιμη καθηγήτρια, επίτιμη πρόεδρος Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ, έφορος Σχολών Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός*